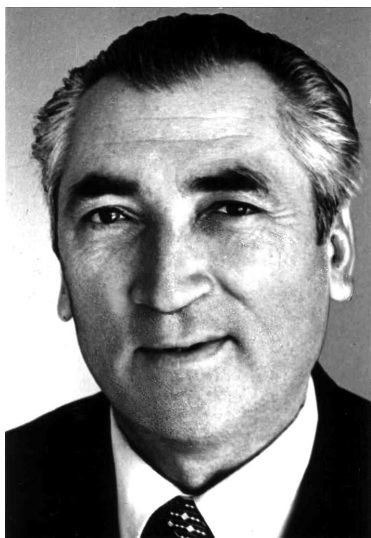

СТЕПАНУ МИХАЙЛОВИЧУ СТОЙКУ – 95!

14 березня 2015 року моему дорогому побратимові Степану Михайловичу Стойку виповнюється 95 років. До цього поважного ювілею він підійшов із вагомими і гідними здобутками в науковій, педагогічній і громадській діяльності.

Я знаю Степана Михайловича ще з аспірантських років і з радістю згадую його як широкого, вірного, надійного друга, видатного учня великого лісознавця академіка П.С. Погребняка, та й просто прекрасну людину.

С.М. Стойко – доктор біологічних наук, професор, доктор гоноріс кауза агрокультурних і лісових наук Зволеньського технічного університету (Словаччина), дійсний член Української екологічної академії наук та Української лісівничої академії наук, почесний член Українського ботанічного товариства, дійсний член Наукового товариства іме-

ні Шевченка, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, нагороджений «Орденем за заслуги III ступеня», лауреат Європейської премії імені Петера Йозефа Ленне за досягнення в галузі охорони природи.

Степан Михайлович народився 14 березня 1920 року на Закарпатті, в селі Кричеве Тячівського району, в родині священика. Навчався в класичній гімназії міста Хуста, де значну увагу приділяли природничим наукам та іноземним мовам. Ще в гімназії чеський професор Антонін Шірмер усіяло захоплював Степанове зацікавлення природничими науками.

У 1938 році міністерство Закарпатської України призначило С.М. Стойка на посаду вчителя в село Новоселицю. За два роки Степана Михайловича перевели на адміністративну роботу до Угорщини, де він працював у різних установах.

Упродовж 1943–1944 років С. Стойко – студент-заочник юридичного факультету університету м. Печ (Угорщина). Наприкінці війни працює перекладачем з угорської мови у військовій частині. В 1945 році С.М. Стойка призначають референтом відділу соціального забезпечення Народної Ради Закарпатської України в Ужгороді, звідки згодом його відряджають на навчання до Львова.

У 1949 році Степан Стойко після закінчення лісогосподарського факультету Львівського сільськогосподарського інституту прийшов за направленням в Ужгородський лісгосп, де працював інженером лісового господарства та лісничим.

У 1951 році з експедицією на Закарпаття приїхав академік П.С. Погребняк, там і відбулася перша зустріч Степана Михайловича з видатним ученим, яка стала доленосною для ювіляра. С.М. Стойко

Професор С.М. Стойко і академік НАНУ К.М. Ситник
Professor Stepan Stoiko and academician of National
Academy of Sciences of Ukraine K.M. Sythnyk

супроводжував експедицію по заповідних місцях краю. Побачивши глибокі знання і великі здібності Степана Михайловича до природничих наук, академік запросив його до аспірантури при Інституті лісу АН УРСР, який він тоді очолював.

Через три роки в Інституті ботаніки імені М.Г. Холодного АН УРСР С.М. Стойко успішно захистив кандидатську дисертацію, присвячену дубовим лісам Закарпаття. На той час я вже працював у цьому Інституті, ми потоваришували і часто зустрічалися. Відтоді і донині ми зі Степаном Михайловичем друзі та багато в чому одностайні, а спілкуючись, він до мене звертається не інакше, як «брате мій».

Наукова діяльність ювіляра надзвичайно багатогранна, вона охоплює фітогеографію, лісову екологію, флористику, біологію деревних порід, лісову термінологію, історію науки, охорону природи. Більшість наукових праць С.М. Стойка присвячена Карпатам. Щоб ознайомитися з природою та станом її охорони в інших гірських регіонах, він здійснив наукові екскурсії та експедиції до Криму, на Кавказ, Урал, побував в Австрійських і Німецьких Альпах, Шумавських і Пеннінських горах, відвідав Словацькі та Польські Татри, вивчав заповідні об'єкти в Угорських і Румунських Карпатах, а також на Балканах – на території Болгарії та Румунії.

Найнадійніше збереження біотичної, фітоценотичної та ландшафтної різноманітності можна забезпечити в системі природно-заповідного фонду. З огляду на це ювіляр обґрунтував наукові засади його формування як заповідної біогеоценотичної системи, котру слід організувати на рівні геоботанічних районів, округів, областей і навіть – держави, випередивши на багато років сучасні ідеї щодо формування екомережі.

Теоретичні, методологічні та практичні розробки очолюваного С.М. Стойком відділу охорони природних екосистем Інституту екології Карпат НАН України дають підстави вважати, що у Львові сформувалася й активно функціонує спеціальна природоохоронна школа.

Степан Михайлович брав участь у науковому обґрунтуванні необхідності створення Карпатського біосферного заповідника, природного заповідника «Розточчя», національних природних парків – Карпатського, Яворівського, «Синевир», «Сколівські Бескиди», Шацького, Ужанського й багатьох регіональних ландшафтних парків.

Ювіляр підтримує наукові зв'язки із зарубіжними університетами й науково-дослідними інститутами. Він виступав із лекціями у Віденському агрономічному університеті (Австрія), Технічному університеті в Зволені (Словаччина), Сільськогосподарському університеті імені Г. Менделя у Брно (Чехія), Ульмському університеті, Вільному Українському університеті в Мюнхені (Німеччина), Ботанічному інституті Чеської академії наук у Празі.

Значну увагу вчений приділяє підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації. Під його керівництвом захистили кандидатські дисертації десятки аспірантів і пошукувачів, серед яких уже є доктори наук.

Степан Михайлович — світла особистість, справжній лицар науки, людина енциклопедичних знань. Наукові праці вченого відомі далеко за межами України. Його перу належить близько 500 наукових публікацій, із яких понад 100 надруковані в зарубіжних виданнях. Він зробив неоціненний внесок у дослідження і збереження природи рідного краю. Попри всі свої наукові досягнення і регалії, ювіляр вирізняється надзвичайною скромністю, мудрістю, ширістю, з великою увагою та пошаною ставиться до своїх учнів та колег.

Я вдячний долі за те, що мені поталанило працювати і жити поряд зі Степаном Михайловичем — людиною осяйною і глибокого інтелекту та щедрої душі.

З ювілеєм, дорогий друже! Широ зичу тобі здоров'я, енергії творчості, яку ти завжди черпав у безсмертній скарбниці Природи, у співпраці зі своїми одностайними та шанувальниками і в затишку рідної домівки.

К.М. Ситник